

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

SCIENTIFIC LIFE

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР «КРИМІНАЛІСТИКА ТА СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА У XXI СТОЛІТТІ» NATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL SEMINAR “CRIMINOLOGY AND FORENSIC EXAMINATION IN THE 21st CENTURY”

30 травня 2024 р. у змішаному форматі відбувся всеукраїнський науково-практичний семінар «Криміналістика та судова експертиза в XXI столітті».

Учасники всеукраїнського науково-практичного семінару: провідні науковці закладів вищої освіти, представники державних спеціалізованих установ Міністерства юстиції України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Міністерства охорони здоров'я України, а також фахівці установ Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України. Загалом майже 140 науковців і практиків.

Організатор семінару – лабораторія науково-організаційного забезпечення судово-експертної діяльності Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України.

Відкрив семінар привітальним словом директор Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України доктор філософії в галузі права заслужений юрист України *С. Г. Кримчук*.

У роботі семінару взяли участь:

заступник директора Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України доктор філософії в галузі права *К. В. Дубонос*, завідувач лабораторії науково-організаційного забезпечення судово-експертної діяльності Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України доктор філософії в галузі права *К. М. Ковальов*, заступник завідувача лабораторії науково-організаційного забезпечення судово-експертної діяльності Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України кандидат юридичних наук *Д. П. Гуріна*, директор Дніпропетровського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України кандидат юридичних наук *В. М. Коротаєв*, директор Черкаського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України *В. В. Аксьонов*;

директор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України доктор філософії в галузі права *Ю. О. Чечіль*;

директор Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України *С. М. Розумний*;

доктори наук професори *О. П. Бабкіна*, *П. М. Баранов*, *А. Я. Казарезов*, *В. В. Копча*, *В. П. Корж*, *В. Л. Міненко*, *І. В. Пиріг*, *Р. Л. Степанюк*, *М. Г. Щербаковський*, *В. В. Юсупов*, *І. В. Яценко*, доктор наук доцент *Р. С. Кірін*, доктор наук *В. Р. Біла*, кандидат наук професор *М. С. Беднарчук*, кандидати наук доценти *П. Є. Антонюк*, *Ю. І. Браїлко*, *А. А. Міняйло*, *В. В. Негребецький*, *М. І. Пашиковський*, *О. М. Чабанюк*, інші науковці та практики.

Під час семінару обговорили низку актуальних питань: сучасні тенденції розвитку криміналістики та судової експертизи; процесуальні питання судово-експертної діяльності; подолання викликів у сфері судово-експертної діяльності, пов'язаних із військовою агресією; сучасний стан науково-методичного забезпечення судово-експертної діяльності; проблемні питання дисциплінарної відповідальності судових експертів; форми взаємодії державних і недержавних судово-експертних установ; міжнародне співробітництво під час здійснення судово-експертної діяльності.

За результатами заходу сформовано рекомендації.

РЕКОМЕНДАЦІЇ УЧАСНИКІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ

За результатами всеукраїнського науково-практичного семінару «Криміналістика та судова експертиза у XXI столітті» учасники заходу запропонували такі рекомендації.

1. Керівникам державних спеціалізованих установ України, що здійснюють судово-експертну діяльність:

дотримуватися чіткої єдиної методології судової експертизи під час розроблення, апробації та запровадження методик проведення експертиз;

сприяти постійному підвищенню професійної компетентності судових експертів відповідно до перманентних змін законодавства України на рівні державних спеціалізованих установ;

опрацювати питання вдосконалення, зважаючи на вимоги сьогодення, системи класифікації судових експертиз, запровадження єдиного підходу до визначення індексу експертної спеціальності та єдиного механізму стосовно порядку внесення змін до переліку експертних спеціальностей.

2. Розробити пропозиції щодо внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів, науково-методичних та інших матеріалів, а саме:

до Закону України «Про судову експертизу» – конкретизувати зміст понять для уникнення невизначеності та неоднозначності в застосуванні, зокрема надати визначення таким поняттям: «самостійне збирання матеріалів, що підлягають дослідженню», «самостійний вибір вихідних даних для проведення судової експертизи», «межі компетенції» (акцентувати на порядку їх визначення), «питання права», «спеціальні знання» (наразі це поняття є умовним терміном, який не має чіткого визначення) тощо;

до Порядку взаємодії між органами та підрозділами Національної поліції України, закладами охорони здоров'я та органами прокуратури України при встановленні факту смерті людини під час воєнного стану на території України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Генеральної прокуратури України від 09 березня 2022 року № 177/450/46, – для узгодження його положень із науковими засадами судово-медичної експертизи та іншими нормативно-правовими актами у сфері судово-експертної діяльності та кримінального провадження;

до Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підроз-

ділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС України від 17 липня 2017 року № 591, – підпункт 2 пункту 2 розділу IV «Проведення судової експертизи та експертного дослідження» у частині вдосконалення порядку проведення експертного огляду об'єкта дослідження, якщо безпосередній доступ до нього неможливий, та врегулювання інших дій судового експерта, ґрунтуючись на практичних напрацюваннях щодо вирішення проблемних питань, які виникають під час проведення судової експертизи.

3. Під час підготовки та підвищення кваліфікації судових експертів варто звертати увагу на рекомендації щодо запобігання вчиненню судовими експертами порушень, визначених законом як дисциплінарний проступок, зокрема самостійному збиранню матеріалів і самостійному вибору вихідних даних, та інші питання, пов'язані з нормативно-методичним і процесуальним регламентуванням судово-експертної діяльності.

4. Визначити підстави звільнення від дисциплінарної відповідальності за результатами опрацювання практики дисциплінарних проваджень у разі відсутності вини судового експерта, вчинення судовими експертами дій, які є допустимими й узгоджуються із принципами судово-експертної діяльності, зокрема об'єктивності й повноти дослідження, а також експертними методиками.

5. Активізувати наукові дослідження щодо теоретичних засад формування та реалізації криміналістичної розвідки як напряму діяльності правоохоронних органів та судово-експертних установ, упровадження новітніх інструментів і методів розвідки у виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

Редколегія